

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 80/2020
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Γ΄)**

Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουνίου 2020

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Νίκη Μαριόλη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης και Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Θωμάς Καζάκος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 3150/5-3-2020 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ερώτημα: α) Εάν έχει υποβληθεί εμπροθέσμως αίτηση για τη μονιμοποίηση Επίκουρης Καθηγήτριας, η οποία διορίσθηκε στη θέση αυτή με τετραετή θητεία, σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 5 περ. γ' του ν. 4009/2016, ενόψει της υποβολής της αίτησής της μετά την πάροδο της προθεσμίας των δύο μηνών από τη συμπλήρωση τριών ετών θητείας, που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του ίδιου νόμου, μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 30 παρ. 1 περ. α' του ν. 4452/2017, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, κατά την οποία οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (17-2-2017) με τετραετή θητεία Επίκουροι Καθηγητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον συμπληρώνουν τριετία, να υποβάλουν την αίτηση για τη μονιμοποίησή τους μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συμπλήρωση της τριετίας, β) ποιες είναι οι συνέπειες στην περίπτωση που η αίτηση έχει υποβληθεί εκπροθέσμως και γ) εάν, σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης μονιμοποίησης, μπορεί να συγχωρηθεί το εκπρόθεσμο αυτής για λόγους συγγνωστής νομικής

πλάνης της ενδιαφερόμενης, ως προς τη χρονική διάρκεια της θητείας της και ως προς τον κατά νόμο χρόνο υποβολής της αίτησης για τη μονιμοποίησή της.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Η Ρ.Χ., με την υπ' αριθμό 5968/03.09.2013 Πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Γ' 805/26-07-2014), διορίστηκε με θητεία, σε κενή θέση Δ.Ε.Π. της βαθμίδας του Λέκτορα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Οικονομική Ανάλυση». Ακολούθως, με την υπ' αριθμό 5741/19.07.2016 Πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου (Γ' 770/12-08-2016), διορίστηκε από εξέλιξη, κατ' άρθρο 77 παρ. 5 περ. γ' του ν. 4009/2016, σε θέση Καθηγητή της βαθμίδας του Επίκουρου Καθηγητή με τετραετή θητεία στο ίδιο Τμήμα και με το ίδιο γνωστικό αντικείμενο. Στις 10 Φεβρουαρίου 2020 υπέβαλε τη με αρ. πρωτ. 507/10-2-2020 αίτηση για τη μονιμοποίησή της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, επισυνάπτοντας και σχετικό υπόμνημα περί της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησής της, στο οποία προβάλλει ότι, εφόσον αυτή διορίσθηκε μετά από εξέλιξη από τη βαθμίδα του Λέκτορα στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή με τετραετή θητεία, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 77 παρ. 5 περ. γ' του ν. 4009/2011 (μηδέποτε καταργηθείσα ή τροποποιηθείσα), η οποία είναι ειδικότερη της διάταξης του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 4452/2017, δεν τίθεται χρονικό όριο για την υποβολή της αίτησης για τη μονιμοποίησή της, η οποία μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε από τη συμπλήρωση της τριετίας μέχρι τη συμπλήρωση της τετραετίας, χρόνος ο οποίος θεωρείται εύλογος, ότι με το άρθρο 30 παρ. 1 περ. β' του ν. 4452/2017 δεν ορίζεται η προθεσμία των δύο (2) μηνών ως αποκλειστική, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 περ. α' του ίδιου άρθρου ούτε ορίζεται η απόλυση ως συνέπεια σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της ως άνω προθεσμίας από τη συμπλήρωση τριών ετών υπηρεσίας, ότι η πράξη διορισμού της (ΦΕΚ

διορισμού της) είναι σε ισχύ, αφού ουδέποτε εκδόθηκε ή κοινοποιήθηκε άλλη πράξη που να την εντάσσει σε διαφορετική κατηγορία από αυτήν της τετραετούς θητείας, ότι η αίτηση για τη μονιμοποίησή της (ως προς το χρόνο υποβολής της) πρέπει να εξεταστεί σε εναρμόνιση με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, ενόψει της μη ενημέρωσής της από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου και της ερήμην της συρρίκνωσης της θητείας της, η οποία αντιβαίνει στα συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματά της και λειτουργεί επιβλαβώς για την εξέλιξή της, αφού συνεπάγεται μικρότερο χρονικό διάστημα για την προετοιμασία της (δημοσιεύσεις, ερευνητικό και διδακτικό έργο), ώστε, ενδεχομένως, να μην πληροί τις προϋποθέσεις εξέλιξης, όπως θα τις πληρούσε στην εκπνοή της τετραετίας, τέλος δε, επικαλείται (ως προς το χρόνο υποβολής της αίτησής της) συγγνωστή νομική πλάνη, προκληθείσα από τις ως άνω διατάξεις, που προβλέπουν, η μὲν διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 4452/2017 τριετή θητεία των Επίκουρων Καθηγητών, η δε διάταξη του άρθρου 77 παρ. 5 περ. γ΄ του ν. 4009/2011 τετραετή θητεία αυτών.

2. Ενόψει του ιστορικού αυτού και των διατάξεων: α) του άρθρου 16 παρ. 2 του ν. 4009/2011, β) του άρθρου 30 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 4452/2017, γ) του άρθρου 77 παρ. 5 περ. β΄ και γ΄ του ν. 4009/2011 και δ) του άρθρου 19 παρ. 1 περ. γ΄ του ν. 4009/2011, όπως ισχύουν σήμερα και των προβαλλόμενων με το από 10-2-2020 υπόμνημα της Ρ.Χ. ισχυρισμών και, ιδίως, αυτών περί εξέτασης της αίτησής της σε εναρμόνιση με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της αναλογικότητας, της αξιοκρατίας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της, σε κάθε περίπτωση, υποβολής της αίτησής της κατά συγγνωστή νομική πλάνη ως προς τη χρονική διάρκεια της θητείας και ως προς τον κατά νόμο χρόνο υποβολής της αίτησης για τη μονιμοποίησή της, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 30 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 4452/2017 και του άρθρου 77 παρ. 5 περ. γ΄ του ν. 4009/2011, που προβλέπουν, η μὲν πρώτη, τριετή θητεία, η δε δεύτερη, τετραετή θητεία των Επίκουρων Καθηγητών, υποβλήθηκε, κατόπιν του 522/18-2-2020 εγγράφου του Προέδρου του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, το εν θέματι ερώτημα, ως προς το εμπρόθεσμο ή μη και ως προς τις έννομες συνέπειες της υποβολής της με αρ. πρωτ. 507/10-2-2020 αίτησης της Ρ.Χ. για τη μονιμοποίησή της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή μετά

την πάροδο δύο μηνών από τη συμπλήρωση τριών ετών υπηρεσίας της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στο άρθρο 16 του ν. 4009/2011 «*Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων*» (Α' 195), όπως η παράγραφος 2 αυτού ίσχυε κατά το χρόνο δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (12-8-2016) του διορισμού της Ρ.Χ. στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, οριζόταν ότι: «1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές..... 2. Οι Καθηγητές και οι αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Οι επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τετραετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης για άλλη μία θητεία ύστερα από κρίση. 3.....». Με το άρθρο 61 παρ. 3 του ν. 4415/2016 (Α'159), η λέξη «τετραετή» της ως άνω παραγράφου 2 αντικαταστάθηκε με τη λέξη «τριετή», η διάταξη δε αυτή καταργήθηκε από την έναρξη ισχύος της, με το άρθρο 22 παρ. 3 περ. β' του ν. 4429/2016 (Α' 199) και επανήλθε σε ισχύ από την έναρξη ισχύος της με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 4452/2017 (Α' 17).

4. Με το άρθρο 30 παρ. 1 περ. α' του ν. 4452/2017 (Α' 17), η ως άνω παράγραφος 2 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 61 παρ. 3 του ν. 4415/2016, αντικαταστάθηκε ως εξής: «2. Οι Καθηγητές και οι αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι. Οι επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τριετή θητεία. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την παρέλευση της τριετούς θητείας τους μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους την ανανέωση της θητείας τους για άλλη μία τριετία ή τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Αν οι επίκουροι Καθηγητές δεν ασκήσουν καμία από τις ανωτέρω δυνατότητες κατά την ως άνω αποκλειστική προθεσμία απολύονται. Εάν η κρίση για μονιμοποίηση είναι θετική, οι επίκουροι Καθηγητές μονιμοποιούνται στη θέση την οποία κατέχουν. Εάν η κρίση για την ανανέωση της θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους είναι αρνητική, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εκ νέου την ανανέωση της θητείας τους ή τη μονιμοποίησή τους ή την εξέλιξή τους μετά την παρέλευση ενός (1) τουλάχιστον έτους από την έκδοση της αρνητικής

απόφασης. Σε περίπτωση και δεύτερης αρνητικής κρίσης λήγει αυτοδικαίως η θητεία τους. Σε περίπτωση ανανέωσης της θητείας τους οι Επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλουν μετά την παρέλευση ενός (1) έτους αίτηση για τη μονιμοποίηση ή την εξέλιξή τους».

5. Στο άρθρο 30 παρ. 1 περ. β' του ν. 4452/2017 ορίζεται ότι: «1..... β) Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος με τετραετή θητεία επίκουροι καθηγητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον συμπληρώνουν τριετία, να υποβάλουν την προβλεπόμενη στην περίπτωση α' αίτηση μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συμπλήρωση της τριετίας, γ) Η χορηγηθείσα με τις προηγούμενες περιπτώσεις δυνατότητα ανανέωσης, μονιμοποίησης ή εξέλιξης, μπορεί να ασκηθεί και από τους επίκουρους καθηγητές που έχουν υποβάλει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αίτηση μονιμοποίησης και δεν έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία». Κατά την αρχική διατύπωση της περίπτωσης β' αντί των ως άνω λέξεων «μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συμπλήρωση της τριετίας», προεβλέπετο «εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος», οι οποίες αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παράγραφο 8 εδάφιο α' του άρθρου 76 του ν. 4485/2017 (Α' 114), με το εδάφιο β' της οποίας ορίζεται ότι: «β) Αν υπηρετούντες στις 15.2.2017 επίκουροι καθηγητές με τετραετή θητεία συμπλήρωσαν τριετία ύστερα από την παρέλευση δύο (2) μηνών από την ημερομηνία αυτή, η αίτηση που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου».

6. Στο άρθρο 19 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4009/2011 (Α' 195), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 70 του ν. 4386/2016 (Α' 83) ορίστηκε ότι: «γ) Οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα ή μονιμοποίησης σε αυτήν που διορίστηκαν, με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους», ακολούθως δε, με το άρθρο τέταρτο παρ. 1 του ν. 4405/2016 (Α' 129), η ως άνω περίπτωση γ' του άρθρου 19 του ν. 4009/2011 αντικαταστάθηκε ως εξής: «γ) Οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του

Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους. Τα ως άνω ισχύουν και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία Επίκουρων Καθηγητών. Οι μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές δύνανται να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησης τους», περαιτέρω δε, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης γ' αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4559/2018 (Α' 142) ως εξής: «Τα ανωτέρω ισχύουν και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία υπηρετούντων Λεκτόρων και Επίκουρων Καθηγητών. Οι μόνιμοι Λέκτορες και οι μόνιμοι Επίκουροι Καθηγητές μπορούν να υποβάλλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα οποτεδήποτε μετά τη δημοσίευση της πράξης μονιμοποίησής τους, διατηρώντας τη μονιμότητά τους» ενώ, με το άρθρο 70 παρ. 3 του ν. 4610/2019 (Α' 70/7-5-2019) στο τέλος του τρίτου εδαφίου της περίπτωσης γ' προστέθηκε η φράση «και υπό την προϋπόθεση της συμπλήρωσης τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα στην οποία υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησης».

7. Στο άρθρο 77 παρ. 5 περ. β' και γ' του ν. 4009/2011, όπως η περίπτωση β', μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 34 παρ. 3 του ν. 4115/2013 (Α' 24), αντικαταστάθηκε εκ νέου με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4559/2018 ορίζονται τα εξής: «5.α.....β) οι Λέκτορες με θητεία που υπηρετούν ή έχουν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διορισμού τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ή εκλεγούν μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου σε θέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί προκήρυξη, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, μπορούν να ζητήσουν τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του Λέκτορα ή την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή μέχρι δύο φορές έως τη λήξη επταετίας από τη δημοσίευση της πράξης διορισμού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3. γ) Λέκτορες που εξελίσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου διορίζονται στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή με τετραετή θητεία και έχουν κατ' εξαίρεση το δικαίωμα να ζητήσουν μετά από τρία έτη από το διορισμό τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή την εξέλιξη τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή. Αν δεν εξελιχθούν σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, παραμένουν στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή έως τη λήξη της θητείας τους και η ανανέωση της θητείας τους και η περαιτέρω εξέλιξη τους διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. δ)....»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Με το άρθρο 16 του ν. 4009/2011 περιορίσθηκαν (με την κατάργηση της βαθμίδας του Λέκτορα) σε τρεις οι βαθμίδες των μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού των Α.Ε.Ι. και, ειδικότερα, στους Καθηγητές πρώτης βαθμίδας και στους Αναπληρωτές Καθηγητές, οι οποίοι εκλέγονται ως μόνιμοι και στους Επίκουρους Καθηγητές, οι οποίοι, κατά την αρχική μεν διατύπωση της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, εκλέγονταν και διορίζονταν με τετραετή θητεία, μετά δε την τροποποίηση της, με το άρθρο 61 παρ. 3 του ν. 4415/2016, από τις 6-9-2016 και εντεύθεν, εκλέγονται με τριετή θητεία και είχαν αυτοί το δικαίωμα ανανέωσης της θητείας τους για μία ακόμη τριετία μετά από κρίση, δεν υφίστατο δε ως προς αυτούς, δηλαδή τους εκλεγέντες και διορισθέντες, υπό την ισχύ και κατ' εφαρμογή των παγίων διατάξεων του ν. 4009/2011, η δυνατότητα μονιμοποίησής τους στη βαθμίδα αυτή, όπως προέβλεπε η καταργηθείσα με το άρθρο 80 παρ. 15 του ν. 4009/2011 διάταξη του άρθρου 1 παρ. 3 περ. α' του ν. 2517/1997 (Α'160). Ομοίως δε, κατ' άρθρο 77 παρ. 5 περ. β' και γ' του νόμου αυτού, και οι εξελισσόμενοι από τη βαθμίδα του Λέκτορα στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, διορίζονταν στη βαθμίδα αυτή με τετραετή θητεία, χωρίς την πρόβλεψη μονιμοποίησής τους, είχαν δε αυτοί κατ' εξαίρεση το δικαίωμα να ζητήσουν μετά τριετία από το διορισμό τους την εξέλιξή της στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή, σε περίπτωση δε μη υποβολής τέτοιας αίτησης ή μη εξέλιξής τους, παρέμεναν στη θέση τους μέχρι τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, διεπομένης της ανανέωσης της θητείας τους και της περαιτέρω εξέλιξής τους από τις πάγιες διατάξεις του νόμου αυτού. Η δυνατότητα δε μονιμοποίησης διατηρήθηκε με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 77 του νόμου αυτού, μόνο ως προς τους Επίκουρους επί θητεία Καθηγητές, που υπηρετούσαν κατά την έναρξη ισχύος (6-9-2011) του νόμου αυτού (παρ. 4.β) ή είχαν εκλεγεί χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία του διορισμού τους κατά το χρόνο αυτό (6-9-2011) ή εκλέχθηκαν μετά το χρόνο αυτό, κατόπιν

προγενέστερης του νόμου προκήρυξης (παρ. 4.γ) ή εκλέχθηκαν πριν το νόμο αυτό (παρ. 10).

9. Η πρόβλεψη περί της μονιμοποίησης των επί θητεία Επίκουρων Καθηγητών, που διορίσθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4009/2011 και δεν εμπίπτουν στις ως άνω μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 77 παρ. 4.β, 4.γ και 10 του ίδιου νόμου, θεσπίσθηκε εκ νέου με τη διάταξη του άρθρου 70 παρ. 1 του ν. 4386/2016 (Α' 83), με την οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 του ν. 4009/2011, στην παράγραφο 3 περ. γ' του οποίου ορίσθηκε ότι οι Καθηγητές και οι υπηρετούντες Λέκτορες μπορούν να υποβάλουν αίτηση εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης του Πρύτανη για το διορισμό τους στη βαθμίδα που υπηρετούν κατά το χρόνο της αίτησής τους, ρύθμιση η οποία ισχύει και για τη μονιμοποίηση των επί θητεία υπηρετούντων Λεκτόρων και Επίκουρων Καθηγητών, οι οποίοι, δηλαδή, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για τη μονιμοποίησή τους με τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας στη βαθμίδα που υπηρετούν.

10. Η ως άνω πρόβλεψη περί τριετούς θητείας του Επίκουρων Καθηγητών επαναλαμβάνεται και στην παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 4009/2011, όπως αυτή τροποποιήθηκε αρχικώς με το άρθρο 61 παρ. 3 του ν. 4114/2016 και όπως αντικαταστάθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 30 παρ. 1 περ. α' του ν. 4452/2017 από τις 15-2-2017, οι οποίοι, κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής, μπορούν να ζητήσουν με αίτησή τους την ανανέωση της θητείας τους για άλλη μία τριετία ή τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την παρέλευση της τριετούς θητείας τους στη βαθμίδα αυτή, σε περίπτωση δε που δεν ασκήσουν καμία από τις ανωτέρω δυνατότητες εντός της ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας απολύονται.

11. Από τη διάταξη, περαιτέρω, του άρθρου 30 παρ. 1 περ. β' του ν. 4452/2017, κατά την οποία «1.....β) Οι υπηρετούντες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος με τετραετή θητεία επίκουροι καθηγητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον συμπληρώνουν τριετία, να υποβάλουν την προβλεπόμενη στην περίπτωση α' αίτηση μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συμπλήρωση της τριετίας», η οποία εφαρμόζεται αδιακρίτως σε όλους τους υπηρετούντες κατά

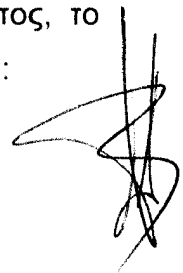
την έναρξη ισχύος της (15-2-2017) Επίκουρους Καθηγητές με τετραετή θητεία είτε αυτοί εκλέχθηκαν και διορίστηκαν το πρώτον στη βαθμίδα αυτή, κατ' άρθρο 16 παρ. 2 του ν. 4009/2011, ως ίσχυε κατά το χρόνο τους διορισμού τους, είτε κατόπιν εξέλιξής τους από τη βαθμίδα του Λέκτορα, κατ' εφαρμογή της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 77 παρ. 5 περ. γ' του ν. 4009/2011 (η οποία, πλέον, ενόψει των νεώτερων διατάξεων, που ρυθμίζουν κατά διαφορετικό τρόπο το χρόνο θητείας αυτών και την προθεσμία υποβολής αίτησης για ανανέωση θητείας, μονιμοποίηση ή εξέλιξη, έχει σιωπηρώς καταργηθεί, κατά το μέρος αυτό, πρβλ. ΝΣΚ 98/2017), ερμηνευόμενη και υπό το πρίσμα της αρχής της χρηστής διοίκησης αλλά και των ειδικότερων αρχών της γενικής αρχής του κράτους δικαίου που απορρέει από το ισχύον Σύνταγμα, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της προβλεψιμότητας και σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων και της ασφάλειας δικαίου, σαφώς συνάγεται, σε αντίθεση με την πάγια ρύθμιση της περίπτωσης α', με την οποία ρητώς ορίζεται δύο (2) φορές, ως αποκλειστική, η δίμηνη προθεσμία για την υποβολή αίτησης ανανέωσης θητείας, μονιμοποίησης ή εξέλιξης στην επόμενη βαθμίδα, ενώ ορίζονται ρητώς και οι συνέπειες σε περίπτωση παράδοσης άπρακτης αυτής, ότι η προθεσμία των δύο μηνών από τη συμπλήρωση τριών ετών υπηρεσίας των επί τετραετή θητεία διορισθέντων Επίκουρων Καθηγητών για την υποβολή αίτησης για την ανανέωση της θητείας τους, τη μονιμοποίηση ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα, δεν είναι αποκλειστική, αλλά πρέπει να θεωρηθεί, ότι χαρακτηρίζεται από την ανωτέρω διάταξη, εμμέσως πλην σαφώς, ως ενδεικτική, με την έννοια ότι η παράδοση άπρακτης της προθεσμίας αυτής δεν συνεπάγεται την έκπτωση από το δικαίωμά τους να ζητήσουν τη μονιμοποίηση, ανανέωση της θητείας τους ή την εξέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα ούτε και απολύονται αυτοί σε περίπτωση μη υποβολής της ως άνω αίτησης εντός της δίμηνης αυτής προθεσμίας, αλλά περιορίζεται η άσκηση του ως άνω δικαιώματος αυτών εντός ευλόγου χρόνου από τη συμπλήρωση τριών ετών υπηρεσίας τους στη βαθμίδα αυτή και, πάντως, μέχρι τη συμπλήρωση της τετραετούς θητείας για την οποία διορίστηκαν (πρβλ. ΣτΕ 192/2017, 7μελους, σκ. 5, κατά την οποία, η προβλεπόμενη στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 21 του Κώδικα περί Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954) εξάμηνη προθεσμία, εντός της οποίας οφείλουν να υποβάλουν αίτηση διορισμού τους ως δικηγόρων οι αποχωρούντες από

την υπηρεσία δικαστικοί λειτουργοί, αν και χαρακτηρίζεται αποκλειστική, πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει ενδεικτικό χαρακτήρα, με την έννοια ότι μετά την πάροδο αυτής δεν καθίσταται ανενεργός η πιο πάνω δυνατότητα διορισμού τους ως δικηγόρων, αλλά περιορίζεται μόνον στην άσκησή της εντός ευλόγου χρόνου). Και τούτο, διότι, η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 περ. β του ν. 4452/2007, ενόψει του μεταβατικού της χαρακτήρα, αποσκοπεί στην παροχή της δυνατότητας ομαλής περιέλευσης των υπηρετούντων Επίκουρων Καθηγητών με τετραετή θητεία, στο νέο νομοθετικό καθεστώς τόσο ως προς το χρόνο θητείας τους, η οποία, πλέον ορίζεται τριετής όσο και ως προς τη δυνατότητα υποβολής αίτησης για τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα αυτή, η οποία δεν υφίστατο κατά το χρόνο του διορισμού τους με τετραετή θητεία. Η αντίθετη εκδοχή, περί του αποκλειστικού χαρακτήρα της προθεσμίας υποβολής της αίτησης μονιμοποίησης των επί τετραετή θητεία διορισθέντων Επίκουρων Καθηγητών (αλλά και ανανέωσης της θητείας ή εξέλιξης αυτών), ενόψει και των δυσμενέστατων συνεπειών της έκπτωσής τους από το σχετικό τους δικαίωμα που επάγεται την απόλυσή τους πριν τη συμπλήρωση της τετραετούς θητείας για την οποία διορίστηκαν, αντίκειται στις ως άνω αρχές της χρηστής διοίκησης, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της προβλεψιμότητας και της σταθερότητας των διοικητικών καταστάσεων και της ασφάλειας δικαίου.

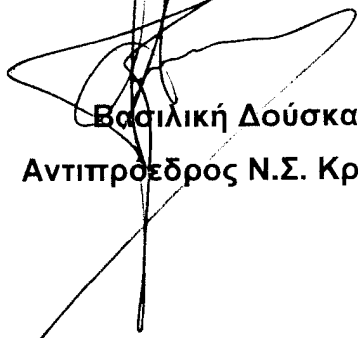
12. Ενόψει τούτων, η με αρ. πρωτ. 507/10-2-2020 αίτηση της P.X. για τη μονιμοποίησή της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, η οποία υποβλήθηκε εντός έξι (6) μηνών από τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας της στη βαθμίδα αυτή και, πάντως, πριν τη συμπλήρωση της τετραετούς θητείας για την οποία διορίσθηκε, είναι εμπρόθεσμη, ενόψει του ενδεικτικού χαρακτήρα της προθεσμίας της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 και της υποβολής της εντός του ως άνω χρόνου, ο οποίος θεωρείται εύλογος, κατόπιν δε της απάντησης αυτής ως προς το πρώτο σκέλος του υποβληθέντος ερωτήματος, καθίσταται άνευ αντικειμένου η εξέταση και απάντηση στα λοιπά σκέλη αυτού.

Απάντηση

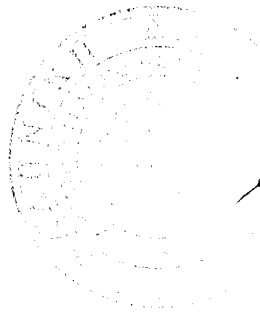
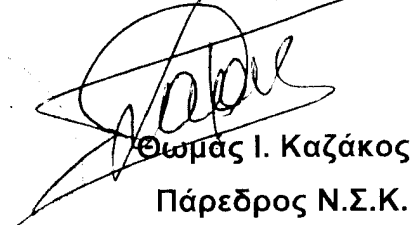
13. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι:

Η με αρ. πρωτ. 507/10-2-2020 αίτηση της Ρ.Χ. για τη μονιμοποίησή της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή, η οποία υποβλήθηκε εντός έξι μηνών από τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας της στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή και, πάντως, πριν τη συμπλήρωση της τετραετούς θητείας για την οποία διορίσθηκε, είναι εμπρόθεσμη, ενόψει του ενδεικτικού χαρακτήρα της προθεσμίας της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 και του ευλόγου χρόνου υποβολής της.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ**Αθήνα, 22 / 6 / 2020****Η Πρόεδρος του Τμήματος**

Βασιλική Δούσκα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ. Κράτους**Ο Εισηγητής**

Θωμάς Ι. Καζάκος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.